

Dato: 11. mai. 2006

Side: 56

Kategori: Kultur

Produkt: Aftenbladet

Byline: Trond Borgen tekst

Type: foto

Emner: utstillinger, kritikk

Englene sang den

Trond Borgen tekst

Utstilling

Pent og pyntelig om kropp, helt uten dristige kuratorgrep

Stavanger Kunstforening:

Vestlandsutstillingen: Kroppskultur. T.o.m. 28. mai

Det beste på årets Vestlandsutstilling er ikke engang med på utstillingen: Under åpningen i Stavanger Kunstforening skapte Line Horneland, Elin Rosseland og Tone Åse en lyd- og sang-performance av himmelske dimensjoner. «Lydkroppen – en musikalsk kommentar» ga oss et enestående møte med det mest mangfoldige av alle kroppsorganer, den menneskelige stemmen, og noen av dens bemerkelsesverdige lydmessige muligheter.

Lyder, sang og elektronisk bearbeiding avdekket fine tråder som forbandt performansen med ulike faser av kunst- og musikkhistorien, bl.a. dadaistenes lyddikt (Tristan Tzara, Kurt Schwitters), samtidsmusikkens etablerte virkemidler (Maurizio Kagel), jazzens improvisasjoner (Phil Minton), og rockens mer ekstreme utøvere (Furious Pigs), men alt dette og mer til ble samlet til de tre utøvernes eget stoff, der og da. Slik balanserte de hårfint mellom streng form og klangens og stemmens frigjøring – faktisk hørte jeg den skjønneste og merkeligste englesang i kunstforeningen, helt frigjort fra all den englekitschen vi ellers oversvømmes av for tiden. De tre stemmene og deres virkemidler, både akustiske og elektroniske, ble formidlet av en imponerende profesjonalitet, som jeg ellers bare finner sporadisk i Vestlandsutstillingens kunstverk.

Langhalm

Så er vi der som Vestlandsutstillingen nesten alltid tar oss: For mye langhalm, for utflytende utvalg, for mye oppvarmet og uselvstendig drivgods fra internasjonale strømninger. Problemet blir svært tydelig når man i år har valgt temaet «Kroppskultur», som jo spenner ekstremt vidt, fra vitalismen i billedkunsten for ett hundre år siden til kroppens krise i samtidskunsten de siste 25 årene. Temaet er så forterpet at det skal svært dyktige og originale kunstnere og kuratorer til for å kunne vri noe virkelig interessant ut av det. Når Vestlandsutstillingen tviholder på sin frie innsendelsesrett og på et system hvor kuratorene skal halte etter en lang hale av innsendt talentløshet, epigoneri, trenddryteri og et fåtalls interessante arbeidere, alle fra én bestemt landsdel, blir tilfanget for tilfeldig og utvalgsfeltet for snevert til at man kan få til noe som vil kunne gi publikum store opplevelser eller få det til å endre eller utvide sitt kunstsyn.

Den kroppskunsten som vises her er pen og pyntelig, faktisk temmelig tekkelig, uten noen form for dristighet i perspektivet. Litt oppvarmet feminisme finnes, bl.a. viser Camilla Dahl en performance hvor publikum slippes inn, én om gangen bak et forheng for å konfronteres med en naken kvinne. Poenget er en øye-duell, hvor betrakteren (vøyeuren) har tapt straks han (hun?) mister øyekontakten med den nakne modellen. Dette er en levendegjøring av kunsthistoriens mange liggende kvinneakter, men også en problematisering av det mannlige, begjærende blikket – og så er det ikke til å komme forbi at her også er et sterkt element av frikshow.

Konvensjonelt

Når dette er den eneste performansen som er antatt på en Vestlandsutstilling som har kroppen som tema, så har utstillingen på ett vis spilt fallitt allerede i utgangspunktet. For det som er kommet med i år, er – som alle andre år – den kunsten som er lett å frakte, lett å montere på vegg. Altså den kunsten som er et produkt av en svært gammelmodig og konvensjonell måte å tenke på.

Fem-seks arbeidere kan gjøre det bryet verdt å stikke innom utstillingen. Marianne-Darlén Solhaugstrand vranger det mannlige blikket og lar sitt eget kvinneblikk begjære unge mannskropper i naturen, i dekorativt vakkert malte, store akvareller i en serie hun kaller «Inventing Wonderland». Det er en maksimalisering av et begjær mot både kropp og kunst. Minimaliseringen finner vi i tresnittet til Anne Marte Overaa, «Utsnitt»: Alt vi ser er to små brystvorter, resten må vi overlate til fantasien. Opplagt et av utstillingens mest interessante verk: Hva er utelatt fra dette utsnittet, de minst eller de mest interessante delene av kvinnen?

I motsatt retning går Jørgen Larsson, som i et tårn med PC-skjermer er koblet online til dating-sider på Internett – blotting i cyberspace kunne vi kalle dette, nå appropriert som kunst. I det øyeblikk publikum trykker på knappene for å popularitetsrangere bildene, blir man en kikker, en deltaker i dette spesielle peepshowet – noe som ytterligere gir årets utstilling et preg av omreisende frikshow.

Elegant og ekkelt

Alle videokunstnerne er i år kvinner, men bare et par videoarbeidere hever seg over det ordinære: Stine Gonsholts animasjon, projisert på gulvet, av en løpende mann utnytter den flyktige streken suverent, mens Guri Guri Henriksen animerer sin film i et samspill og motspill av kropp og mat; krem, smør, melk og pølse bidrar ikke uten videre til å gjøre kroppen mer tiltrekkende, men som kunstverk er dette interessant, elegant og ekkelt på samme tid.

Ellers er det meste som vises her ganske ordinært. Hva skal vi vel med kroppene våre om de ikke kan brukes til annet enn det vi ser på årets Vestlandsutstilling? For mye langhalm, for utflytende utvalg, for mye oppvarmet og uselvstendig drivgods fra internasjonale strømninger.

Marianne-Darlén Solhaugstrand: Mats som gaupegutt. Kunstneren «.. lar sitt eget kvinneblikk begjære unge mannskropper i naturen, i dekorativt vakkert malte, store akvareller». Faktisk hørte jeg den skjønneste og merkeligste englesang i kunstforeningen, helt frigjort fra all den englekitschen vi ellers oversvømmes av for tiden.

